

פב:

עין משפט
גד מצוה

הנשרפין פרק תשיעי סנהדרין

מסורת הש"ס

היוצק והבוש. הא דלא חשיב מולק משום דפטור מולק נפקא לן בפרק השוחט והמעלה (נבחים דף קו. ו) ומדכחז אשר ישחט על השוחט הוא חייב ולא על המולק אבל כל בני דהכח נפקא לן בפי' בתרא דנבחים (דף קטו: ו) ומדכחז אשר יעלה מה העלאה שהיא גמר עבודה וכו' והולכה לא חשיב משום דאפשר לבעלה לשחוט בלד המזבח ולרוק ומיהו קשיא ליתני נותן שמן ופמילה נמנורה שיש אחריה הדלקה ופטור' כהו זר בפי' ב' דיומא (ד' כד. ו) ומד' מהאי טעמא דיש אחריה עבודה ומדלוקה גופה לא קשה ללאו עבודה היא כדאמר תמס: המולח והמניף והמניש. לא דק דתנופה והגשה קודמת למליחה כדתיא (סוה' ה) והגיש קמץ ומלא והקטיר ועוד אמרין בהקומץ רכה' וכו' ק"ד שזר קרב אלל המזבח גבי לא מלא והיינו משום שהיה המליחה אחר התנופה והגשה: ולא

ארכעא ועשרים אלף והיינו דכתיב ויעמד פנחס ויפלל לא אמר רבי אלעזר ויתפלל לא נאמר אלא ויפלל בקונו בקשו מלאכי השרת לרחפו אמר להן הניחו לו קנאי הוא משיב חימה בן משיב חימה הוא התחילו שבמים מבין אותו ראותם בן פומי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודת כוכבים והרג נשיא שבט מישראל בא הכתוב ויחם פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן א"ל הקב"ה למשה הקדם לו שלום שנאמר ילכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום וראויה כפרה זו שתהא מכפרת והולכת לעולם אמר רב נחמן אמר רב מאי דכתיב זוריר מתנים או תיש ומלך אלקים עמו ד' מאות ועשרים וארבע בעילות בעל אותו רשע אותו היום והמתין לו פנחס עד שתשש כחו והוא אינו יודע שמוך אלקים עמו במחיתא תנא ששים עד שנעשה כביצה המזורה והיא היתה כערוגה מליאה מים אמר רב כהנא ומושבה בית סאה תני רב יוסף קבר שלה אמה אמר רב ששת לא כזבי שמה אלא שוילנאי בת צור שמה ולמה נקרא שמה כזבי שכזבה באביה ד"א כזבי שאמרה לאביה כוס בי עם זה והיינו דאמרי אינשי בין קני לאורבני שוילנאי מאי בעיא בהרי קלפי דקני שוילנאי מאי בעיא גפתה לאמה א"ר יוחנן המשה שמות יש לו זמרי ובן סלוא ושאוול ובן הכנענית ושלומיאל בן צורי שדי זמרי על שנעשה כביצה המזורה בן סלוא על שהסליא עונות של משפחתו שאול על שהשאל עצמו לדבר עבירה בן הכנענית על שנעשה במעשה כנען ומה שמו שלומיאל בן צורי שדי שמו: כהן ששימש בטומאה בעא מיניה רב אחא בר הונא מרב ששת כהן ששימש בטומאה חייב מיתה בידי שמים או אין חייב מיתה בידי שמים א"ל תניתה כהן ששימש בטומאה אין אחיו הכהנים מביאין אותו לב"ד אלא פירחי כהונה מוציאין אותו חוץ לעורה ופוצעין את מוחו בגזירין ואי ס"ד מחייב בידי שמים לישבקה דליקטול בידי שמים אלא מאי אינו חייב מי איכא מידי דרחמנא פמריה ואנן ניקום וניקטול ליה ולא והתנן מי שלקה ושנה ב"ד מבניסין אותו לכיפה רחמנא פמריה ואנן קטלינן ליה האמר ר' ירמיה אמר ר"ל במלקות של כריתות עסקינן דגביר בר קטלא הוא והא גונב הקסוה האמר ר"ב יהודה בבלי שרת עסקינן ורמיזא לא יבואו לראות כבלע את הקדש ומתו והא המקלל את הקוסם הא תני רב יוסף יכה קוסם את קוסמו דמחוי כמברך את השם והא בועל את הכותית הא אקרויה לרב כהנא בחלמיה ואדכריה רב לגמריה איתיביה היוצק והבולל והפותת המולח המניף המניש והמסדר את השולחן המטיב את הנרות והקומץ והמקבל דמים בחוץ פטור ואין חייבין עליהן לא

תורה אור השלם

1. ויהיו המזבח במזבח ארבעה ועשרים אלף
2. ויעמד פנחס ויפלל
3. פנחס בן אלעזר בן אהרן הבתן חשיב את המזבח מעל בני ישראל בקראו את קנאתי בתובם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי
4. לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום:
5. זוריר מתנים או תיש ומלך אלקים עמו:
6. ולא יבאו לראות כבלע את הקדש ומתו:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה הפלא למה לא תפלוהו ע"י תוריי' כ"ו מ"ה דפרי' מ"ש ג"ס הענין:

לענין רש"י

אשתינאי (אישתינאי) אמר כהנא:

מוכר רש"י

פלילות. דין ודעתי דהו' שפיטם אבי אמו כו'. דכתיב כהן אין (ל'ל דתין) כהן (ושפיטם ב"ב כ"ג) כל שלקה רשע. שלקה שתי פעמים על שתי עבירות (ש"ס פ"א) ב"ד פמריהן אותו לכיפה. אם חזר וחטא כשלישית. דמחוקק ליה כשעשה בתרי זמני שלקה. יבמות ד"ה. היוצק. שמן על המנחה כדכתיב (ויקרא כ') וילקח ויני'. ונבחים דף ק"ב. והפותר. מנחת מלכה כדכתיב פחות אחיה פסם (שם). דמגיש. מנח. חוץ. והיא עטניה הגשה פסמי תקן מעבדות דרומית משפטה (שם). המטיב את הנרות. מדען את המנורה כדכר (שם).

נשען והולך על מקלו. על העץ לנדו בלי הכרז שלל יהו מכירים זו בני שצטו שלהרוג הוא בא: היכן מלינו כו'. כלומר אתם מפקידים עצמכם אחר צוות מואב אזי למה לא אעשה כמותכם וכי צטו עלי גדול משלכם שהיה פרוש וטהור יותר מטובלם כיון ששמעו כי אמרו הניחו לו ליכנס לקובה שאף הוא רוצה כמותי: לרצו. תשיש: הפירו פרושין אם דכרי. ודאי מותר לעשות כן שהרי פנחס עשה כמותי כן אמרו העומדים עס כשראו שנגס: שהיה לו לפרוש. מן האשה ושזו אין נימן להורגו: לדכרי. לזעוק לאנשי שצטו לסייעו: שיוון כוכרומו ובכנכותה. ודאו אותם דבוקים זה בזה ויעשו שניתן רשות לקנאי לפגוע על ולא יאמרו שנאה היהם בלבו עליו: שלא נשטמו. לפרוש זה מזה עד שרלו שהרגם דנין: והגביה אם המשקוף. והואילן נדבקים ולא הולך להשפיל הרומם וישמטו: ואחר שכל מלאך והשמים. והוטרונו בני שצטו ולא הרגו לפנחס: פליות. ר"ב: בן קנאי. משכט לוי שקינא כמעשה דינה דכתיב (בלשית לז) הכוונה יעשה את אחותו: בן משיב חמה. אהרן כמעשה דקרח דכתיב כי ילא הקף' וכתיב ויתן את הקטורת: א"י אמו. ימרו דלאעור אזי פנחס לקח מבנות ימרו דכתיב' ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל לו לאשה ומפרש בלגדה' פוטיאל זה ימרו שפיטם עגלים לעבודת כוכבים ואתמו בסטוה' פוטיאל זה (בני של) יוסף שפטפט בלבו ומשניק' אי אביה דלמיה מיתרו אמיה דלמיה מיוסף אי אביה דלמיה מיוסף דלמיה מיוסף דיקא נמי דכתיב פוטיאל ולא פוטיאל: ודאיה כפרה זו. שעשה פנחס: שפסא

מכפרס לעולם. דכתיב (ומנדר סה) לנרות כהונת עולם תחת אשר קנא לאלהיו ויכפר: ד' מאוס וכו'. זוריר בגימטריא הכי הוו: מפניס. לשון המתנה: או פיס. עד שמשש כחו: אלקוס עמו. שכל הקמות שלו: ופנחס לא היה יודע. שהקדוש ב"ה ששמו מלך אלקוס עמו שלא היה צריך להמתין שישמש כהן. ונראה נעמי שהמיתה הזאת לשון ערבי שכל פתיחת מיומיהו אל: ששים. ואין לדבר רמז במקרא: שטעשה. בישים שלו כבישים מזוהרות שהוקלס ונתבלבל שכבת זרע שצמחו מרוב בעילות: והיא נתמלאה. שכבת זרע כערוגה מלאה מים: מושבה. מקום מושבה שהיתה רחבה ביותר: וקבר שלה. פתיחת רחמה: שכזבה כביצה. שהיא אליה אל תשמעי אלא לגדול צדקה: כוס בי עם זה. שחוט אותם ע"י: והיינו דאמרי אינשי. על שם כזבי אומרם דבר

זה: בין קני לאורבני. מקום יחוד: אורבני. ערכה דקה הגדלה בין האגמים אשתינאי בלע"ז: מאי בעי. ודאי משום זנות הלכה לשם: כדדי קלפי דקני. קליפות הקנים: שוילנאי מאי בעיא. ודאי משום זנות הלכה שם: גפסה לאמה. הנאפה אמה כלומר היואיה שם בפיימה על אמה שבין שזינה קורין אותה וזנה בת וזנה: פסליא. גרס שזכרו ויפסרו * לשון לא תסולה (איוב כח) המסולאים כפו (איכה ד) שהיו מעריצין עממן כפו ואת זה ואת משפחתו שלו בניאופים. ל"א גרס לחפש ולדקדק אחר עונם לשון מסלקל בשערו (מיר דף ג). מעשה כנען. ומה כדאמרין בערבי פסחים (דף ק"ב): ה' דברים טוב כנען את בניו והצבו את הזמה: הא אקרויה לרב כהנא בחלמיה. יכרת וגו' אלמא בר כרת הוא: היוצק. שמן על המנח: והבולל. כשמן: וסופס. פתים לאחר איימה כגון מנחת מחבת ומרששת ומאפה תנור שהן בלות אפיות: וסופסניס והמנישה. כקין מעבדות דרומית כנגד חודה של קין כדאמר' בסוטה ב' ב' (ד' י'): והמסדר שמן וילחם הפנים: כחוק. אם עשה אמת מאלו בחוק: פטור. דלא חייב כרת אלא שחט דכתיב (ויקרא ח) אשר ישחט וגו' ומעלה דכתיב (שם) אשר יעלה עולה חוק דאתריבי מדם שפך (שם) כפ"ד (לעיל דף ג): וכל בני דיש אחריה עבודה אמעטי בפי' בתרא דנבחים (דף קטו: ו) מה העלאה מיוחדת שהיא גמר עבודה אף כל שהוא גמר עבודה: לא